

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ВИДАННЯ

Нелегальний обіг та втрати бюджету в 2019 р.

3,8

млрд шт

6,6 %

Частка на ринку

4,7

млрд грн
втрати акцизного
податку та ПДВ

≈5,5

млрд грн
сумарні втрати
бюджету

Мета наукового проєкту

Дослідження

світового досвіду функціонування інноваційних систем контролю за обігом тютюнових виробів

Рекомендації

впровадження вітчизняної системи виявлення та відстеження тютюнових виробів, яка стане ефективним інструментом протидії нелегальному обігу

Основні результати

Досліджено
досвід інших
країн

Країни обирають технологічні рішення виходячи із власних потреб протидії нелегальному обігу

Класифіковано
технологічні рішення

В Україні необхідно впровадити системи виявлення та відстеження саме тютюнових виробів, що дозволить охопити весь спектр підакцизної продукції, зокрема призначеної для міждержавного обігу (експорту, Duty Free)

Розроблено
концептуальні підходи

до запровадження системи виявлення та відстеження тютюнових виробів в Україні

TRACK&TRACE

маркування продуктів
унікальним ідентифікатором

Фіксація історії
місцезнаходження та дати

Можливість
ідентифікувати минуле або
поточне місцезнаходження
тютюнових виробів

Контроль за
переміщенням

Призначення системи track&trace

Моніторинг руху від виробника по ланцюгу постачання

З'ясування на якому етапі продукція перейшла з легального обігу у нелегальний

Скорочення нелегального обігу тютюнових виробів

Інноваційні системи контролю за обігом тютюнових виробів

Система виявлення та відстеження

Track&Trace

Відстеження товару на внутрішньому та міжнародному ринку

походження, місцезнаходження, призначення об'єкта

Вирішення проблеми незадекларованого виробництва та реалізації

Система безпеки

Автентифікації

Перевірка ідентичності та автентичності товару

чи дійсний ідентифікатор об'єкта, чи має він очікувані відкриті, напівприховані та приховані елементи безпеки

Вирішення проблем контрафакції та фальсифікації

Система податкової верифікації

Марки акцизного податку

Підтвердження сплати податку, легальності ввезення та права реалізації підакцизних товарів на території держави

Вирішення проблеми ухилення від сплати акцизного податку

Директива 2014/40 / ЄС

Про наближення законів, підзаконних актів та адміністративних положень держав-членів щодо виробництва, представлення та продажу тютюнових виробів та супутніх товарів

Article 15

Держави-члени забезпечують, щоб усі одиниці пачок тютюнових виробів були марковані унікальним ідентифікатором.

Щоб забезпечити цілісність унікального ідентифікатора, він повинен бути надрукований або надійно прикріплений на пачку, та не приховуватися або перекриватися будь-яким чином, в тому числі через марки акцизного податку чи цінники або розриватися при відкритті пачки.

Що стосується тютюнових виробів, які виробляються за межами Союзу, зобов'язання, передбачені цією статтею, стосуються лише тих, які призначені на ринок Союзу або розміщені на ньому.

Протокол про ліквідацію нелегальної торгівлі тютюновими виробами

Рамкова конвенція ВООЗ
щодо контролю над тютюном

Протокол FCTC ВООЗ
налічує 56 Сторін та набув чинності
25 вересня 2018 р.

ЧАСТИНА III: КОНТРОЛЬ ЗА ЛАНЦЮГОМ ПОСТАЧАННЯ

...

Стаття 8. Виявлення та відстеження (tracking and tracing)

1. Для цілей подальшого забезпечення надійності ланцюга постачання і сприяння в розслідуванні нелегальної торгівлі тютюновими виробами Сторони погоджуються впровадити протягом п'яти років з моменту набуття чинності даного Протоколу глобальний режим виявлення та відстеження, який буде включати національні та / або регіональні системи виявлення та відстеження і глобальний центр обміну інформацією, що входить до складу Секретаріату Рамкової конвенції ВООЗ щодо контролю над тютюном і доступного всім Сторонам, що дозволить Сторонам направляти запити і отримувати відповідну інформацію.

...

Протокол про ліквідацію нелегальної торгівлі тютюновими виробами

Рамкова конвенція ВООЗ
щодо контролю над тютюном

Протокол FCTC ВООЗ
налічує 56 Сторін та набув чинності
25 вересня 2018 р.

ЧАСТИНА III: КОНТРОЛЬ ЗА ЛАНЦЮГОМ ПОСТАЧАННЯ

...

Стаття 8. Виявлення та відстеження (tracking and tracing)

3. З метою забезпечення можливостей ефективного виявлення та відстеження кожна Сторона вимагає щоб унікальне та надійне ідентифікаційне маркування, що не видаляється (далі – унікальне ідентифікаційне маркування), наприклад коди або позначки, наносилися або були невід’ємною частиною всіх окремих пачок, упаковок і будь-яких зовнішніх упаковок сигарет протягом п’яти років, а інших тютюнових виробів протягом десяти років з моменту набуття чинності даного Протоколу для цієї Сторони.

...

Технологічні рішення систем виявлення та відстеження

	Марки акцизного податку	Продукції
Країни, в яких застосовуються	Бразилія, Вірменія, Грузія, Еквадор, Канада, Кенія, Мозамбик, окремі штати США, Туреччина	Країни-члени ЄС, ОАЕ, Росія, Казахстан, Киргизстан
Носій	паперовий (марка акцизного податку)	цифровий
Можливість відслідковувати весь спектр продукції	✗	✓
Вимоги протоколу FCTS	✗	✓
Основа рішень	пропріетарні рішення	засновані на міжнародних відкритих стандартах
Протидія	контрафакту в комплексі з іншими заходами контролю	незадекларованому виробництву та реалізації в комплексі з іншими заходами контролю

Приклади носіїв даних в країнах ЄС

Track&Trace впроваджено в країнах-членах ЄС для сигарет з 20 травня 2019 р.

для інших тютюнових виробів – з 20 травня 2024 р.

 Австрія

 Люксембург

 Німеччина

 Польща

 Словенія

 Португалія

 Швейцарія

 Данія

Призначення пропонованої системи track&trace для тютюнових виробів в Україні

Облік вироблених та імпортованих тютюнових виробів

Контроль за переміщенням від виробника або імпортера до кінцевого пункту роздрібного продажу в межах митної території України

Ідентифікація місцезнаходження

Унікальний ідентифікатор

код, що дозволяє ідентифікувати
одичну або агреговану упаковку
тютюнових виробів

Носії даних

Vero Code

AZTEC Code

Data Matrix

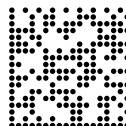
MS Tag

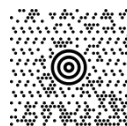
PDF 417

RFID

DotCode

Maxi Code

QR Code

A 1 2 3 4 5 6 7
8 A D R D D E F
F T E E E T T T

Алфавітно-цифровий код

Можливі варіанти розміщення

Унікальний ідентифікатор одиночної упаковки повинен надавати доступ до інформації:

- місце та дата виробництва
- ідентифікатор об'єкта та виробничої лінії, на якій вироблено товар
- загальна та власна назви продукту з додатковою інформацією щодо характеристик
- плановий маршрут перевезення
- країна призначення товару (у разі експорту) / імпортер в Україну
- дата відвантаження суб'єкту господарювання оптової торгівлі
- ідентифікатор економічного оператора – суб'єкта господарювання, що здійснює оптову торгівлю
- дата відвантаження суб'єкту господарювання роздрібною торгівлю
- ідентифікатор економічного оператора – суб'єкта господарювання, що здійснює роздрібну торгівлю
- товарно-транспортна накладна, номер замовлення та дані щодо оплати для усіх економічних операторів по ланцюгу постачання від виробника / імпортера до кінцевого споживача

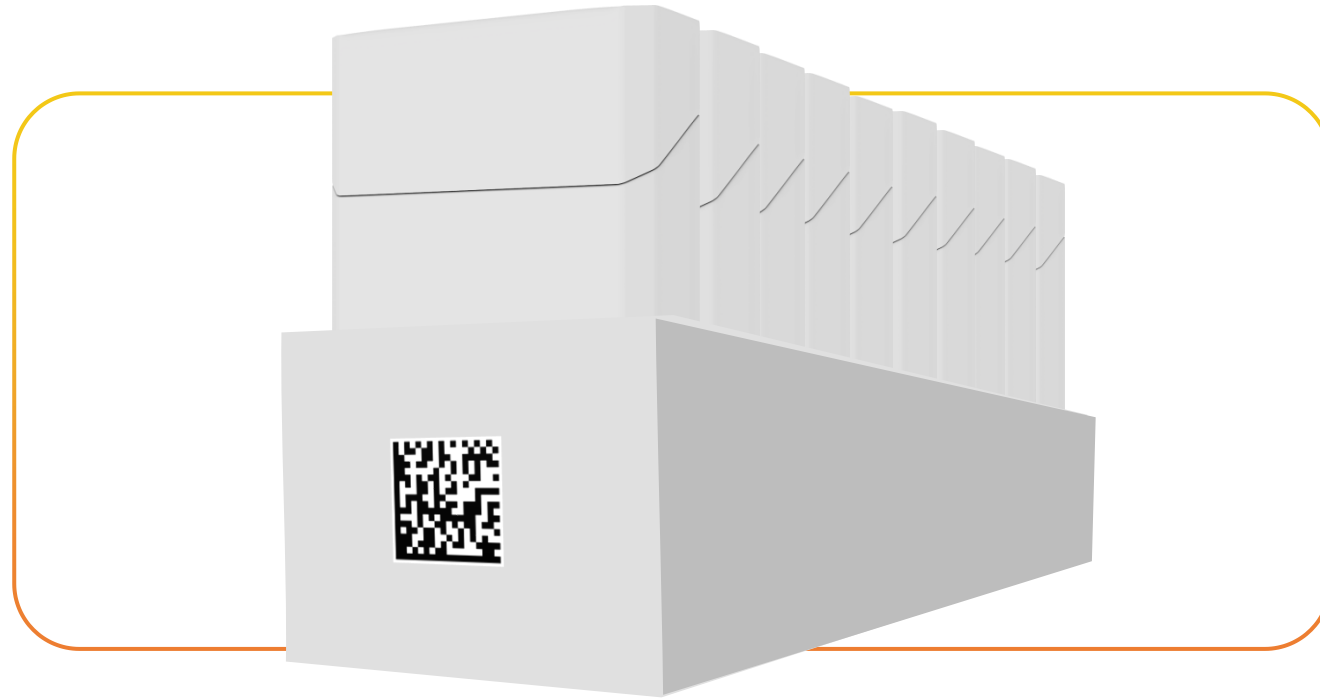
Приклад допустимих носіїв даних для пачки

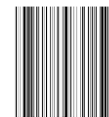
A 1 2 3 4 5 6 7
8 A D R D D E F
F T E E E T T T

Тільки один на вибір

Приклад допустимих носіїв даних для блока

...

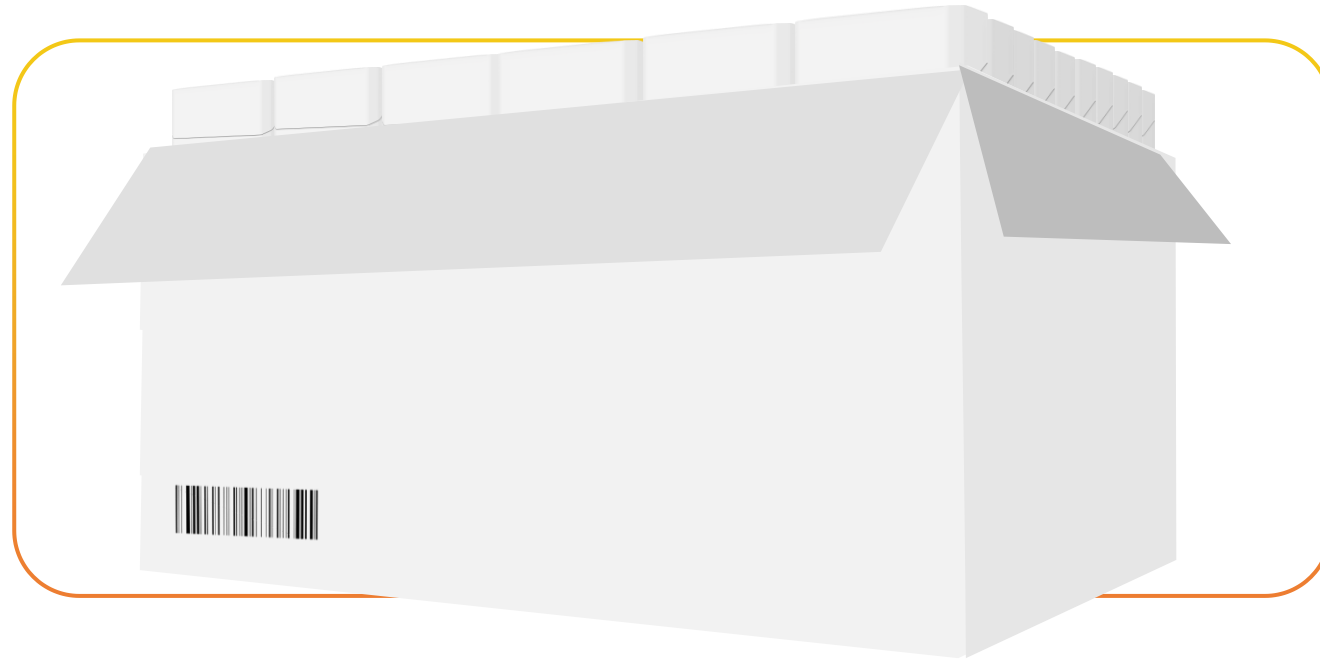

A1234567890A

...

Можуть додаватися будь-які інші
допустимі носії даних

Приклад допустимих носіїв даних для короба

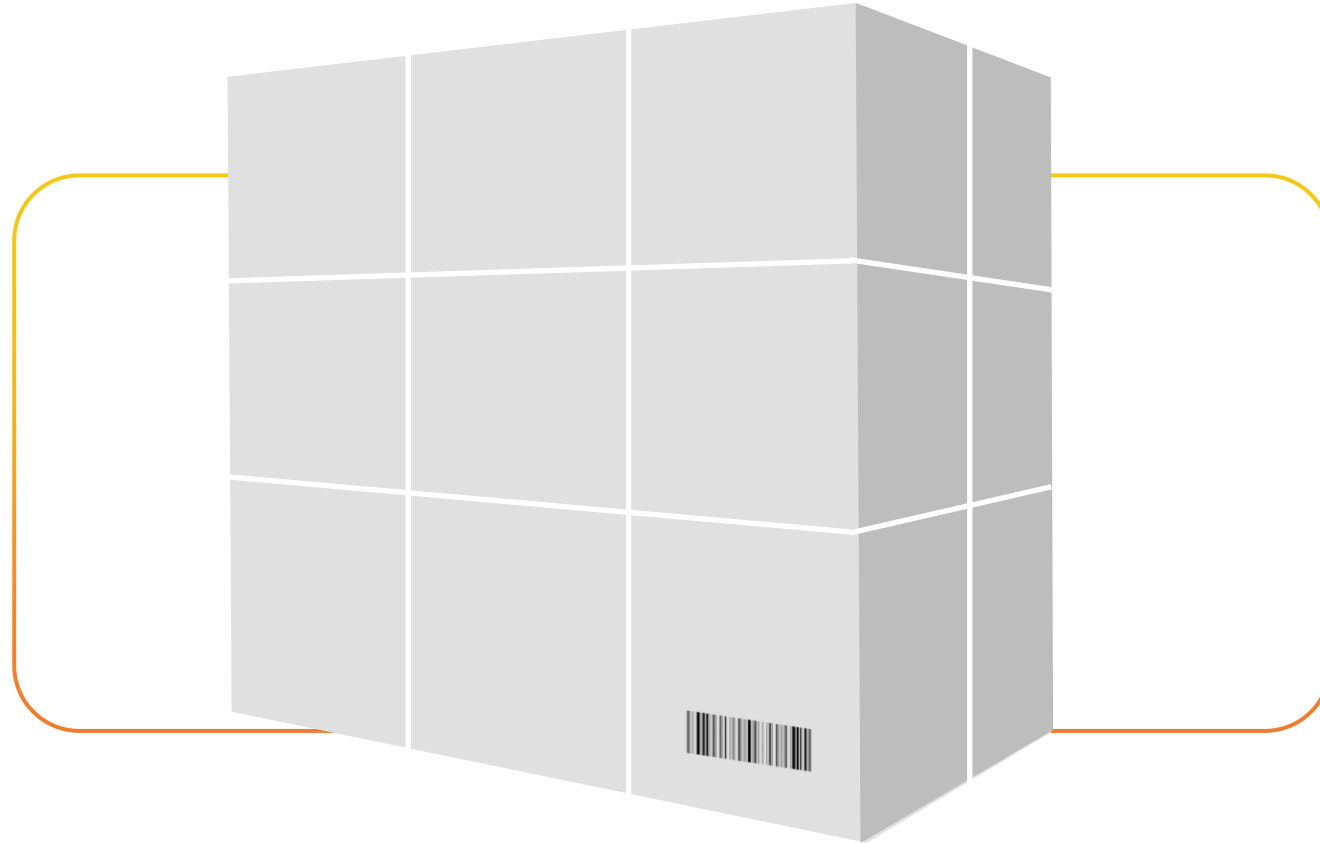
...

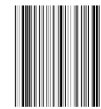
...

Можуть додаватися будь-які інші
допустимі носії даних

Приклад допустимих носіїв даних для палети

...

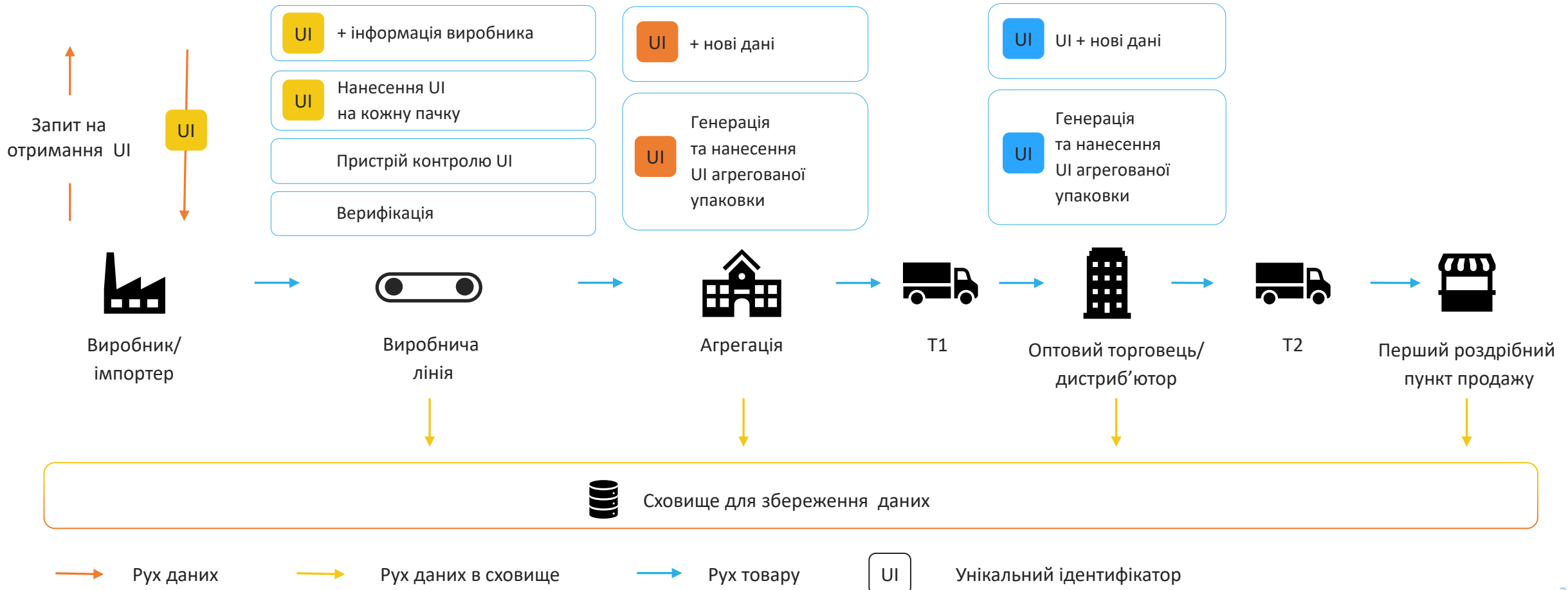
...

Можуть додаватися будь-які інші
допустимі носії даних

Схема функціонування пропонованої системи Track&Trace в Україні

Податкова служба
Емітент ідентифікатора

Концептуальні підходи до створення та запровадження вітчизняної системи track&trace

1 Економічна ефективність

зіставлення витрат на впровадження та обслуговування інноваційних технологій відстеження тютюнових виробів з ймовірними фіскальними ефектами від таких заходів протидії

2 Відповідність міжнародним стандартам та нормативно-правовим актам

- Tobacco Product Directive (2014/40/EC);
- Протокол FCTC
- міжнародні відкриті стандарти (ISO, GS1)

3 Роздільне функціонування для алкогольних напоїв та тютюнових виробів

диференціація систем відповідно до технологічних особливостей виробництва та логістики

4 Поетапне впровадження: тестовий режим та промислова експлуатація

Концептуальні підходи до створення та запровадження вітчизняної системи track&trace

- 5** **Співпраця з стейкхолдерами**

співробітництво між уповноваженими органами влади, країнами походження та призначення продукції, економічними операторами в ланцюзі постачання, правоохоронними та контролюючими органами інших держав, особливо враховуючи складність міжнародних ланцюгів постачання
- 6** **Унікальна ідентифікація одиниці продукту та агрегованої упаковки**

дозволяє ідентифікувати тютюнові вироби та охоплює унікальний ідентифікатор одиначної упаковки та унікальний ідентифікатор агрегованої упаковки тютюнових виробів, які використовуються для цілей функціонування T&T
- 7** **Можливість швидкого і легкого зчитування кожного ідентифікатора та аутентифікації**

протягом усього ланцюга постачання зі збереженням цілісності оригінальної упаковки працівниками контролюючих та правоохоронних органів, споживачами продукції
- 8** **Забезпечення електронного документообігу**

формування різного роду звітів, як для правоохоронних органів так і суб'єктів господарювання

Ми з радістю відповімо на всі ваші запитання

Авторський колектив

Новицька Надія
к.е.н., завідувач відділу
n.novitska@gmail.com
+380 067 582 06 24

Хлебнікова Інна
к.е.н., старший науковий співробітник

Коротун Володимир
к.е.н., с.н.с., в. о. директора

Кошук Тетяна
к.е.н., провідний науковий співробітник

Тартачник Ніна
науковий співробітник

Кравченко Інна
молодший науковий співробітник

Проценко Олександр
спеціаліст з наукової роботи

